

Sukupuoliasia teosofian valossa.

Jos sanomme, että sukuvietti ja sukupuolitoiminta on olemassa sitä varten, että ihminen loisi jälkeläisiä ja lisäksi sukuaan, on tämä samaa kuin jos sanoisimme nälän ja syömisen olevan sitä varten, että ihminen eläisi. Useimmat ihmiset kumminkin ajattelevat näin – niin, voipi sanoa, että nykyajan tieteellinen käsityskanta yleensä on tällainen. Monet ihmiset kyllä salassa ajattelevat, että sekä syöminen ja juominen että sukuvietin tyydyttäminen on olemassa yksilön nautintoa varten, ja toteuttavat tätä kantaansa käytännössä, mutta teoriassa ei sekoteta syitä ja tarkoituksia myötäseuraaviin tunne-ilmioihin ja vaikutuksiin, ja sentähden julistetaan tieteen yhä vielä materialistishenkiseltä paavinistuimelta, että syöminen on olemassa yksilön elossapitämistä ja sukupuolinen toiminta suvun voimassapitämistä varten. Tästä katsantokannasta johtuvana moralina selitetään sitten, että ihmisen pitää syödä ja juoda kohtuullisesti, mutta mahdollisimman hyvää ja terveellistä ruokaa ja juomaa, ja että hänen pitää harjottaa sukupuolintoa kohtuullisesti, luonnollisesti, terveyttä edistävästi ja paraimmassa tapauksessa vain suvun lisäämistä varten (joka viimeksi mainittu neuvo kuitenkin on ainoa oikea johtopäätös annetusta edellytyksestä).

Niin paljon totuutta kuin tähän käsityskantaan kätkeytyykin, on se epäilemättä puhtaasti materialistinen kanta. Materialismi edustaa tietysti yhtä totuuden puolta – luonnon tosiasia-ulkonaisuutta puolta –, mutta elämä on paljon rikkaampi ja monimutkaisempi kuin materialismi aavistaa, ja kun tuntee tosiasioita semmoisia, jommoisia materialismi ei näe, kun toisin sanoen näkee totuuden uudelta kannalta eli toisen totuuden puolen, saattaa tämä uusi laajempi tieto leimata vääräksi ja valheelliseksi yksipuolisesti materialistisen tiedon. Materialismin kannalta on esim. kyllä oikein sanoa, että »ihminen kuolee«, sillä ruumis todella hajoaa alkuosiinsa ja materialismin mukaan ihminen on kuolevainen ruumis. Mutta jos tiedämme, että ihminen elää kuoleman jälkeen, täytyy meidän tuomita materialismin kanta vääräksi, valheelliseksi ja yksipuoliseksi, niin tosi kuin se onkin fyysillisesti katsoen.

Sama on nyt materialistisen käsityskannan laita, mitä tulee sukupuolielämään ja itsensä säilyttämisviettiin. Se on oikea ulkonaisesti katsoen, mutta henkisen tiedon valossa periaatteeltaan ja ytimeltään aivan väärä ja yksipuolinen. Mitä nimittäin henkinen tieto sanoo?

Aikain viisaus, salatieteilijäin kokemus, teosofia ja spiritualismi näyttää ja todistaa, että ihminen ei ole ruumis, vaan sielu; että hän on henkinen ja sukupuoliton olento, jonka elämä on fyysillisestä ruumiista riippumaton, ei ala syntymästä eikä lopu kuolemaan. Ihmisen itsensä säilyttämisvaistoon nähden tämä merkitsee, että sanottu vaisto eli vietti on fyysillisistä olosuhteista aiheutuva ja niihin rajottuva, ettei siis *ihmisen* tarvitse syödä elääkseen, vaikka hänen fyysillinen ruumiinsa on ravinnon tarpeessa, ja että siis nälkä eli paremmin sanoen semmoinen elämä, jonka tekijöinä ovat nälkä ja nälän tyydyttäminen, on annettu ihmiselle jotakin toista, korkeampaa ja syvempää tarkotusta varten. Samalla tavalla tuo kaikkien uskontojen julistama tosiseikka, että ihminen on sukupuoliton ja kuolematon olento, merkitsee sukuviettiin nähden, ettei tämä vietti ole olemassa suvun lisäämistä eli jatkamista eli uuden elämän luomista varten, vaikka ihmishengelle luodaankin sukupuolisen toiminnan kautta fyysillinen käyttöväline, vaan että ihmiskunnalle on annettu sukuvietti eli paremmin sanottuna semmoinen elämä, jonka tekijänä on sukuvietti ja sen tyydyttäminen, jotakin toista, korkeampaa ja salaperäisempää tarkotusta varten.

Mikähän on tämä korkeampi tarkotus? Aikain viisaus selittää, että fyysillinen elämä on välttämätön ihmiselle, jotta hän kehittyisi ja kasvaisi. Tämä näkyväinen elämä on koulu, jossa ihmishenkeä opetetaan ja kasvatetaan. Ihminen on itsessään jumalsyntyinen henki, mutta hän ei tunne itseään eikä osaa käyttää omaa jumalallista voimaansa. Ruumiillinen elämä on sentähden annettu hänelle, jotta hän oppisi tuntemaan oman itsensä jumalallisena henkenä – »jumalan pojaksi«, niinkuin sanotaan – ja oppisi käyttämään ikuisia luomistarkoituksia varten jumalallisia kykyjään. Ja tämä

fyysillinen (eli oikeammin: fyysillis-astralis-mentalinen) elämä on niin rakennettu, niin sommiteltu, että se aivan pakosta vetää esille ihmisen hengessä piileviä voimia ja kykyjä.

Kaksi mahtavinta voimaa, mitkä fyysillistä elämää elähyttävät, ovat nälkä ja sukuvietti. Nämä voimat on annettu ihmisen käteen siinä tarkoituksessa, että ne herättäisivät eloon kaksi muuta voimaa, jotka piilevät hänen omassa luonnossaan jumalsyntyisenä henkenä: *toiminnan eli työn ja rakkauden kyky*.

Ruumiilliselle elämälle välttämätön nälkä ja syöminen ovat sitä varten, että ihminen oppisi työtä tekemään, työtä rakastamaan. Ruumiillisen elämän jatkamiselle välttämätön sukuvietti ja fyysillinen luomistoiminta ovat sitä varten, että ihminen oppisi rakastamaan, oppisi myötätuntoiseksi, sääliväksi, itsensäkieltäväksi, hyväksi.

Ja jos vähänkin ajattelemme elämää, huomaamme, että juuri nämä läksyt, ne me saamme kärsimyksien koulussa oppia.

Moni ihminen ajattelee: »jos minä olisin jumala, loisin maailman semmoiseksi, ettei ihmisen tarvitsisi syödä elääkseen eikä siittää ja synnyttää jatkaakseen sukuaan«. Hän ajattelee näin katsellessaan ihmiskunnan hirmuisia kärsimyksiä ja niitä äärettömiä ristiriitoja, jotka ulkonaisessa elämässä aiheutuvat nälästä ja sukuvietistä. Hänen edellytyksensä on ehkä oikea: hän ehkä voisi jumalana luoda toisenlaisen maailman. Mutta pitäisikö se todellisuudessa paikkansa, tahtoisiko hän todella jumalana luoda toisenlaisen maailman, kas siinä toinen kysymys. Päinvastoin täytyy uskoa, että hän jumalana huomasi juuri tämänlaisen maailman viisaasti järjestetyksi. Sillä kun johdonmukainen ajattelu sanoo meille, että suuri Järki on kaiken ilmiöelämän takana, silloin jo á priori oivallamme, että sillä Järjellä on erinäiset, järkiperaiset tarkoituksensa; ja kun henkinen tieto näyttää meille, että nämä tarkotukset ovat korkeita ja hyviä, silloin tunnustamme ilomielisessä nöyryydessä, että maailma sittenkin on viisaasti rakennettu.

Mutta Salainen Oppi ottaa askelen edemmäksi. Se väittää, että kun ihminen on oppinut nälän ja sukuvietin tarjoamat läksyt, silloin ne ovat hänen elämälleen tarpeettomat, silloin elämän ulkonaiset olosuhteet muuttuvat. Tämä tapahtuu joka kerta pakosta ihmisen kuollessa, mutta lopulta se tapahtuu ikäänkuin luonnon ja hänen omasta vapaasta tahdostaan yhtäaikaan. Mitä erityisesti sukupuolielämään tulee, sanoo Salainen Oppi, että synnyttäminen kahden eri sukupuolen myötävaikutuksesta on ohimenevä ilmiö. Ihmiskunnan jako kahteen sukupuoleen oli kehityksen vaatima ehto; sitä ennen ihmiskunta lisääntyi toisella tavalla; ihmiset olivat hermafroditeja eli kaksineuvoisia ja vielä varhemmin aivan sukupuolittomia. Samalla tavalla koituu vielä aika, jolloin suvun lisääntyminen tapahtuu uudella, toistaiseksi tietymättömällä tavalla; tämä tulee silloin, kun ihmiset ovat oppineet sukuvietissä piilevän läksyn. Sillä ihminen on, kuten sanottu, henkinen olento, jolla ei ole sukupuolta, ja kun hän on kehittynyt persoonallisesti itsetietoiseksi omassa korkeammassa olemuksessaan, kun hän on oppinut rakastamaan kaikesta vietistä riippumatta, silloin hänen ulkonainen ruumiinsakin muodostuu sisäisen ihmisen kaltaiseksi.

Koska tämä päivä koittaa ihmiskunnalle, sitä emme tiedä. Pitkän pitkä aika kuluu varmasti, ennenkuin suurin osa ihmisistä on viisastunut. Sukupuolisuuden opettama läksy on vaikea ja pitkä, ja ennenkuin ihminen pääsee sen perille, täytyy hänen käydä epätoivon ja sieluntuskan pimeimpien ja ahtaimpien porttien läpi. Millä tavalla kehkeytyy nimittäin sukupuolisuuden siemenestä kuolemattoman rakkauden ihanan puhdas kukka? Ainoastaan sillä tavalla, että *ihminen pääsee sukuviettinsä herraksi ja voittajaksi*.

Tämä voitto ei ole asketismin eli itsensäkiduttamisen kuivaloinen ja usein vain ruumiillinen »puhtaus«, vaan se on henkisen ja sielullisen rakkauden auringonhohteinen viattomuus. Se on adepti-ihmisen kaikkivoittava lempeys, armahtavaisuus ja uhrautuvaisuus.

Jos katsomme elämää ja pidämme silmällä, millä tavalla sukuvietti opettaa ihmisiä, huomaamme selvästi, mihin suuntaan opetus käy. Annie Besant kirjottaa eräässä tajunnan kehitystä tutkivassa teoksessaan tästä asiasta seuraavasti:

»Sukupuolinen vetovoima vetää toisiinsa kaksi raakalaista; toisensa omistamishalu herää molemmissa; he himoitsevat toinen toistaan. Tämä himo on yhtä yksinkertainen kuin ravinnon himo.

Mutta sitä ei voi tyydyttää yhtä suureen määrään, sillä kumpikaan ei voi täydelleen omaksua ja sulattaa itseensä toista; kumpikin säilyttää johonkin määrin oman erityisen itseytensä, ja kumpikin tulee vain osaksi toisen »minuudeksi«. »Minuuden« tunne kyllä laajenee ja kasvaa sulkemalla toisen itseensä, muttei yhdeksi tekemällä. Tämä alituinen välimuuri on välttämätön, jotta himo muuttuisi tunteeksi, sillä muisti ja aavistus kohdistuvat nyt samaan esineeseen eikä toiseen samanlaiseen – kuten on laita ravinnon suhteen. Jatkuva halu yhdistyä samaan esineeseen muuttuu tunteeksi, kun ajatukset täten sekaantuvat alkuperäiseen omistushaluun. Se välimuuri, joka pysyttää toisiinsa kiintyneet oliot kahtena eikä salli niiden sulautua yhdeksi, se todella tekee kuolemattomaksi, vaikka se näyttää tekevän tyhjäksi; jos se poistettaisiin, häviäisi samalla himo ja tunne ja yhdeksi muuttuneet kaksi saisivat sitten etsiä toista ulkonaista esinettä enentääkseen edelleen nautintoaan.

»Mutta palatkaamme himon yhdistämiin raakalaisiimme. Vaimo sairastuu ja lakkaa siksi ajaksi olemasta sukuvietin tyydyttämisen esineenä. Mutta mies muistaa menneen ilon ja aavistaa tulevaa ja hänessä herää myötätunto vaimon kärsimyksiin, sääli hänen heikkouttaan kohtaan. Muistin ja aavistuksen elähyttämä vetovoima häneen muuttaa himon tunteeksi, intohimon rakkaudeksi, ja sen aikaisimpina ilmennyksinä ovat myötätunto ja sääli. Nämä vuorostaan saattavat miehen uhrautumaan vaimonsa hyväksi, valvomaan ja hoitamaan häntä, silloin kun hän tahtoi nukkua, pyrkimään ja ponnistamaan hänen puolestaan, silloin kun hän tahtoi levätä. Nämä miehen rakkaudentunteen itseperäiset mielentilat kiteytyvät myöhemmin hyveiksi, s. o. muodostuvat hänen luonteensa pysyväisiksi mielentiloiksi ja näyttäytyvät inhimillisen hädän kutsuessa kaikkia ihmisiä kohtaan, joiden kanssa hän joutuu tekemisiin, riippumatta siitä, tuntee hän heihin vetovoimaa tai ei.«¹

Näin ymmärtää etevä opettajamme rakkauden tunteen kehityksen. Toisessa kohden hän puhuu edelleen perhe-elämän kasvattavasta voimasta ja kuinka lasten ja vanhempien keskinäinen suhde on omiansa kehittämään yhä uusia rakkauden hyveitä.

Ja millä tavalla kehittyvät hyveet? Alemmilla asteilla vielä siten, että hetken nautinto synnyttää pysyväisiä tunteita. Siitä jo huomaamme, ettei tyydytyksen tuoma nautinto ole itse rakkautta, vaan rakkauden herättäjä ja kiihottaja; sillä rakkaus ilmenee hyveenä, s. o. lempeytenä, säälinä, uhrautuvaisuutena, uskollisuutena, itsensähillitsemisenä, sydämen riemuna, onnena ja autuutena niinä hetkinä, jolloin rakkaus täyttää mielen ja ajatukset ja saattaa ihmisen toimimaan rakastettunsa puolesta, eikä nautinnon lyhyenä hetkenä. Sentähden onkin itsestään selvä, että kuta korkeammalle ihminen kehittyy, sitä enemmän hän sielussaan irtaantuu paljaasta aistillisesta nautinnosta, sitä enemmän hänessä kasvaa ja laajenee rakkauden oma voima. Ja juuri tätä voimaa maallisen elämän olosuhteet ovat omiansa kehittämään, eikä ainoastaan onnelliset suhteet, vaan ehkä vielä enemmän onnettomat, mikäli ihmiset voimistuvat sieluina.

Voimmehan sanoa, että kaikki kärsimykset, jotka aiheutuvat sukupuolisuudesta, opettavat ihmislapsia näkemään, että sukupuolielämän tarkoitus on paljon korkeampi kuin heidän alemman minänsä onni. Esimerkkinä mainittakoon onneton rakkaus. Ei se rauhota ihmissydäntä, jos materialisti selittää, että hänellä on huono onni, kun ei hän saa sitä, jota hän tahtoo; vaan se katkerottaa. Mutta jos ihminen ymmärtää, että hänen onnettomalla rakkaudellaan on paljon syvempi merkitys hänelle itselleen: että se on ikäänkuin koettelemus, ikäänkuin kysymys elämältä, että »jaksatko sittenkin rakastaa, vaikket saakaan?«, niin hän jo alkaa aavistaa, että hänen sydämelleen on elämän aarreatassa varattuna monin verroin salaperäisempi ja suurempi siunaus kuin yhden ruumistuksen personallinen tyydytys. Hän alkaa aavistaa, että joka ihmissydämen kohtalo on tuskallisimpia kärsimyksiä läpikäyden lopulta päästä siihen rauhaan, jota eivät mitkään intohimot häiritse, mutta joka itse levittää onnea ja autuutta ympärilleen.

Aikain viisaus eli teosofia antaa käsittääkseni meidän käteemme koetinkiven, jolla kykenemme arvostelemaan sukupuoliasiaa samoin kuin muitakin kysymyksiä. Tieteellinen tutkimus näyttää meille, millä lailla ihmiset ovat eläneet, miten he eri aikoina ja eri maissa ovat järjestäneet

¹ *Annie Besant. A Study in Consciousness. A contribution to the science of psychology. Theosophical Publishing Society, London and Benares 1904. Sivv. 349-351.*

sukupuolielämäänsä. Mutta syvä uskonnollinen eli salatieteellinen tutkimus osottaa meille, mitä itse elämä eli jumala on tarkottanut antaessaan ihmisen käteen sukupuolisuuden luonnonvoiman, ja jos tahtoisimme jollain uudella tavalla järjestellä ihmisten keskinäisiä sukupuolisuhteita, on meidän pidettävä silmällä nämä kaksi totuutta:

- 1) sukupuolielämä on olemassa sitä varten, että ihminen oppisi rakastamaan; ja
- 2) ihminen oppii rakastamaan sitä myöten kuin hän oppii hillitsemään ja voittamaan sukupuolisia intohimojaan.

Jos näiden luonnonlakien tai ehkä paremmin sanoen hengen lakien valossa tutkimme ja arvostelemme sukupuoliasiaa, silloin uskon, että seisomme teosofisella pohjalla.

Nämä lait osottavat meille heti, mille kannalle yksilön on asettuminen oman sukupuoliluontonsa suhteen. Hänen pitää kysyä itseltään: »osaanko olla hyvä, rehellinen, vaatimaton, armahtavainen, täynnä sääliä, myötätuntoa ja rakkautta; tahdonko palvella ihmisiä ja olla heille hyödyksi pyytämättä mitään itselleni?« Ja jos hän huomaa, että hänen on suotu vastata myöntävästi tähän kysymykseen, silloin hän on niitä valittuja, jotka kantavat taivaan valtakunnan povessaan jo syntymästään, ja silloin hänen elämällään on yksi ainoa laki: täydellinen sukupuolinen puhtaus ei pakosta, vaan riemua uhkuvasta halusta. Mutta jos hän huomaa, ettei hän vielä kykene luopumaan siitä onnesta, minkä toisen ihmisen täydellinen rakkaus ja antautuminen voi hänelle suoda, silloin hän odottakoon tätä onnensa päivää, joka varmasti hänelle kerran koittaa, ja pyhittäköön sukupuolielämänsä tälle toivolle, pysyen puhtaana himoista ja kieltäytyen niitä alhaisella tavalla palvelemasta. Jos hän taas itseään tutkien huomaa, että himot hänessä riehuvat, silloin hän ymmärtää, että hänellä vielä on pitkä taival kuljettavana; hän ymmärtää, että hänelle on välttämätön päästä naimisiin, s. o. yhtyä yhteen ihmiseen ja pysyä sille uskollisena; ei sitä varten, että hän saisi himojaan tyydyttää, vaan sitä varten, että hän avioliiton ankarassa koulussa oppisi hillitsemään itseään ja rakastamaan. Kun ihmiskunnan opettajat H. P. Blavatskyn tavalla sanovat, että avioliitto usein on ainoa keino siveettömyyden ehkäisemiseksi, eivät he tietysti sillä tarkota, että avioliitto olisi laillistettua siveettömyyttä, vaan että avioliitto tuo mukanaan kärsimyksiä ja iloja, jotka kasvattavat ihmistä siveelliseksi. Miksi useimmat avioliitot ovat onnettomia? Eivätköhän siksi, että aviopareja ei elähtä rakkaus, vaan ainoastaan sukupuolinen intohimo? Mutta kun ihmiset kerran käsittävät avioliiton yksilöllisen tarkoituksen, silloin he vapaasta tahdostaan pyrkivät hillitsemään himojaan – ja ikäänkuin palkinnoksi heidän avioliittonsa vähitellen muuttuu onnelliseksi.

Tällä tavalla käsitän, että teosofia ratkaisee sukupuolikysymyksen. Ei se houkuttele meitä uskomaan mihinkään muuhun ihanteeseen kuin rakkauteen. Rakkaus on se luvattu maa, johon pääsemme kuljettuamme läpi aistillisuuden korven. Kaikkien meidän täytyy kulkea sen korven läpi, mutta kuta selvemmin ihanne alkaa silmissämme väikkyä, sitä selvemmin näemme myöskin sen puhdistuksen tien, joka korvesta johtaa luvattuun maahan.

Pekka Ervast.